

Handling 2026 nr 17

Uppföljning av arbetet med civil beredskap per 2025

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 11 december 2025 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Uppföljning av arbetet med civil beredskap per 2025 antecknas.

Göteborg den 28 januari 2026

Göteborgs kommunstyrelse

Daniel Bernmar

Lina Isaksson

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-12-11

Ärendenummer SLK-2025-00968

Handläggare

Jacob Throfast, Patrik Jansson

Telefon: 031-368 01 48

E-post: jacob.throfast@stadshuset.goteborg.se

Uppföljning av arbetet med civil beredskap per 2025

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Uppföljning av arbetet med civil beredskap per 2025 antecknas.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har genomfört en uppföljning av nämnders och styrelserns arbete med civil beredskap. Syftet är att få en övergripande bild över hur arbetet bedrivs, hur stadens förmåga ser ut samt hur nämnder och styrelser möter de krav som ställs i stadens styrning.

Stadsledningskontoret stödjer kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret för stadens samordning, analys, planering och beredskapsförberedelser enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Stadsledningskontoret samordnar och leder förvaltningar och bolag inom området civil beredskap bland annat genom olika nätverk, arbetsgrupper, vägledningar, utbildningar och övningar. Civil beredskap har de senaste åren varit en återkommande punkt på stadens ledarforum där stadens förvaltnings- och bolagschefer deltar.

På ett övergripande plan bedöms nämnder och styrelser ha förståelse för den förflyttning som behöver ske vad gäller stadens arbete med civil beredskap. Det är också tydligt att stadens samlade förmåga att hantera händelser och upprätthålla verksamhet under såväl omfattande samhällsstörningar som vid ett väpnat angrepp mot Sverige ytterligare behöver stärkas.

Stadsledningskontoret kommer sätta ytterligare fokus på behovet av framdrift i beredskapsarbetet genom de nätverk och arbetsgrupper som stadsledningskontoret ansvarar för och särskilt att intensifiera dialogen med de förvaltningar och bolag där framdriften i beredskapsarbetet behöver påskyndas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

På grund av den omfattande utvecklingen i Sverige inom civil beredskap befinner sig flertalet nämnder och styrelser i en period där det finns behov av olika former av åtgärder, inköp av resurser och utrustning i syfte att stärka beredskapen. En mindre andel av dessa behov bedöms vara möjliga att finansiera med statliga medel. Resterande behov behöver finansieras antingen via avsatta kommuncentrala medel men i huvudsak inom respektive nämnds och styrelses befintliga budgetramar.

Vad avser investeringar i syfte att öka beredskapsförmågan finns det en stor spridning i hur nämnder och styrelser har hanterat frågan. Det finns exempel där nämnder och styrelser har ansökt om och blivit beviljade statliga medel, exempelvis för att ta in konsulter i syfte att stärka beredskapsförmågan. Men överlag har de åtgärder som gjorts kunnat göras inom ramen för den egna verksamhetens befintliga budget, exempelvis genom utökning av egen personal. För ett fåtal nämnder och styrelser finns det osäkerheter vad avser finansiell förmåga inom egen budgetram.

Efter uppföljningen och dialogen med verksamheterna bedömer stadsledningskontoret att flertalet förvaltningar och bolag behöver bli tydligare med att redovisa vilka åtgärder, resurser och vilken utrustning som behövs för att stärka beredskapen. Informationen ska lämnas till respektive nämnd eller styrelse. Behov ska i första hand tillgodoses genom prioriteringar av nämnd eller styrelse inom befintlig budgetram och i andra hand behöver frågan hanteras inom ramen för ordinarie budgetprocess.

Kommunernas ansvar för den civila beredskapen innebär idag till största delen att det behöver finansieras inom befintliga resurser. En viktig princip är att när staten ålägger kommunerna ett ansvar sker också finansiering av detsamma. I rådande situation behöver kommunen skjuta till merparten av resurserna för detta och staten tillskjuter begränsade medel. Det är därför viktigt att staten tar sin del av ansvaret för att både möjliggöra det som behöver göras och samtidigt inte sätta kommunerna i en situation där andra delar av verksamheterna måste prioriteras ner.

Under månadsskiftet januari-februari 2026 förväntas MSB lämna ett förslag till Försvarsdepartementet om vilka kommuner som bör klassas som strategiskt betydelsefulla. Dessa kommuner kommer att prioriteras särskilt inom arbetet med civil beredskap och kan komma att få förstärkta ekonomiska resurser.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

En omfattande samhällsstörning eller ytterst krig i Sverige kommer sannolikt medföra omfattande negativa sociala- och ekologiska konsekvenser. En god beredskap med i förväg fastställda rutiner för organisation, ansvar, prioritering och konkreta åtgärder ökar möjligheterna att begränsa konsekvenserna.

Genomförd uppföljning syftar till att få en bild av stadens beredskap och förmåga att hantera händelser och upprätthålla sin verksamhet under såväl omfattade samhällsstörningar som vid ett väpnat angrepp mot Sverige. En god civil beredskap bedöms stärka både den sociala sammanhållningen som upprätthållandet av samhällsbärande funktioner och därigenom bidra till att skapa en ökad trygghet för stadens invånare.

Beskrivning av ärendet

Stadsledningskontoret har genomfört en uppföljning av nämnders och styrelserns arbete med civil beredskap. Syftet är att få en övergripande bild över hur arbetet bedrivs, hur stadens förmåga ser ut samt hur nämnden och styrelser möter de krav som ställs i stadens styrning.

Stadsledningskontoret stödjer kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret för stadens samordning, analys, planering och beredskapsförberedelser enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH). Stadsledningskontoret samordnar och leder förvaltningar och bolag inom området civil beredskap bland annat genom olika nätverk, arbetsgrupper, vägledningar, utbildningar och övningar. Inom staden finns ett nära samarbete mellan funktioner och befattningar som arbetar med civil beredskap.

Civil beredskap har de senaste åren varit en återkommande punkt på stadens ledarforum där stadens förvaltnings- och bolagschefer deltar. Stadsledningskontoret har även genomfört särskilda träffar med utvalda förvaltningar i staden. Förvaltningsdirektören och ledningen ihop med säkerhetsansvarig har då träffat stadsdirektören och stadsledningskontorets säkerhetschef med flera. Syftet har varit att få en djupare bild över deras arbete med civil beredskap samt ha en dialog över hur arbetet med att stärka förmågan fortskrider.

Stadens samtliga säkerhetschefer ingår i ett gemensamt nätverk som stadsledningskontoret leder och samordnar. En gång per kvartal arrangeras en gemensam säkerhetsdag. Säkerhetsdagarna fungerar som en arena för aktuella frågor inom säkerhet och beredskap. Inför varje tillfälle värderar stadsledningskontoret vilket tema som ska vara i fokus och bjuder in såväl interna som externa sakkunniga.

I uppföljningen har ett antal frågor ställts till nämnder och styrelser i samband med delårsrapport per augusti 2025. Syftet är att få en bild över hur nämnder och styrelser lever upp till de krav som ställs på verksamheterna i riktlinjerna nedan:

- Göteborgs Stads riktlinje för krishantering
- Göteborgs Stads riktlinje för kriskommunikation
- Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap.

Riktlinjerna omhändertar stadens uppgifter enligt LEH. I uppföljningen har också ett antal frågor ställts kring Göteborgs Stads plan för arbetet med civil beredskap 2024-2027.

Denna uppföljning utgör en delrapportering av planen som kommer att följas upp i sin helhet under 2027. Totalt har 45 nämnder och styrelser lämnat uppgifter till uppföljningsrapporten. En del svar finns på koncernnivå varför antalet svarande verksamheter är något färre än vad antalet nämnder och styrelser är till antalet. En del frågor har enbart ställts till de nämnder och styrelser som bedriver samhällsviktig verksamhet. Av Göteborg Stads risk- och sårbarhetsanalys 2023 framgår att det är 20 nämnder och 9 styrelser som bedriver samhällsviktig verksamhet, beslutad av kommunstyrelsen 2023-11-08 § 775.

I ärendet redogör stadsledningskontoret också för de utgångspunkter för totalförsvaret som publicerades i september 2025 som har tagits fram gemensamt av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Försvarsmakten.

Vidare redogör stadsledningskontoret övergripande för den nya lagstiftning som beräknas träda i kraft den 1 januari 2027 genom lag om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (LKRB).

Resultat av uppföljningen

Nedan redovisar stadsledningskontoret ett sammandrag av resultatet av uppföljningen samt en angränsande nulägesbeskrivning av stadsledningskontorets löpande arbete med civil beredskap. Redovisningen sker under respektive rubrik för de olika styrdokumenterna.

Riktlinje för krishantering

Kommunfullmäktige antog 2021-01-28 § 15 Göteborgs Stads riktlinje för krishantering. Riktlinjen syftar till att nämnder och styrelser ska ha en god förmåga att hantera krissituationer samt vilka funktioner och vilken förmåga som krävs för att bedriva samverkan och ledning vid samhällsstörningar. Utifrån ansvarsområde och uppdrag kan det variera hur omfattande planerings- och förberedelsearbetet behöver vara för att uppnå en god förmåga. I uppföljningen har fokus varit på de primära förmågorna som bedöms som väsentliga för att kunna hantera en samhällsstörning eller krissituation.

Inriktnings- och samordningskontakt

Av riktlinjen framgår att nämnder och styrelser ansvarar för att det finns en inriktnings- och samordningskontakt (ISK) gentemot andra verksamheter. I uppföljningen anger cirka 90 procent att det finns en ISK som uppfyller i riktlinjen angivna förmågorna. De verksamheter som anger att de inte har en ISK som uppfyller de angivna förmågorna förklarar det med att de antingen är en liten verksamhet med för få anställda eller att de arbetar på att förbättra några av förmågorna som krävs i riktlinjen.

Bland större förvaltningar eller bolag är det flera som har valt att inrätta en TiB-organisation (tjänsteperson i beredskap), en funktion där flera personer turas om att bemanna. Det är främst större förvaltningar eller bolag som bedriver samhällsviktig verksamhet som infört TiB. Det finns också exempel på förvaltningar som har inrättat en gemensam TiB. I mindre förvaltningar eller bolag finns exempel där VD eller förvaltningsdirektör är verksamhetens ISK.

Stadsledningskontorets TiB-funktion bemannas året runt, dygnet runt och har till uppgift att initiera och samordna det inledande arbetet för att upptäcka, verifiera, larma och informera berörda vid samhällsstörningar som berör Göteborgssamhället. Funktionen är också stadens kontaktpunkt för andra aktörer och agerar som stadens samordningsfunktion i det initiala skedet av en samhällsstörning. Vid upptäckta händelser eller inkommande larm säkerställer stadsledningskontorets TiB att berörda verksamheter informeras samt vid behov kallar till samverkansmöten i syfte att samordna de åtgärder som behöver vidtas för att hantera samhällsstörningen.

Stadsledningskontoret har ansvar för att genomföra kvartalsvisa funktionstester för att säkerställa vår larm- och kommunikationsförmåga. Dels testas stadens förmåga i att snabbt och effektivt kunna larma utvalda befattningar och funktioner i stadens verksamheter. Dels genomförs sambandsprov i Rakel (radiokommunikation för effektiv ledning) som är Sveriges nationella kommunikationssystem för ledning och samverkan för samhällsviktiga verksamheter och är staden primära reservsamband.

De eventuella brister som stadsledningskontoret konstaterar i hanteringen av en samhällsstörning följs upp och stadsledningskontoret kommunicerar dessa brister till

respektive berörd organisation. Vid behov eller efter önskemål genomför stadsledningskontoret besök hos förvaltningar och bolag i syfte att informera om respektive parts TiB eller ISK-organisation, utvärdera gemensamma händelser eller föra dialog om rutiner och förbättringsåtgärder.

Krisledningsorganisation

Av riktlinjen framgår att nämnder och styrelser vid en samhällsstörning ska kunna aktivera en krisledningsorganisation vid händelser som berör det egna ansvarsområdet eller medför behov av samverkan. Detta för att öka sin förmåga till ledning, samverkan och kommunikation. Cirka 90 procent anger att de har denna förmåga.

De verksamheter som anger att de inte har denna förmåga anger att de antingen är en liten verksamhet med för få anställda eller att de arbetar på att förbättra några av förmågorna som krävs i riktlinjen. Vissa anger att de ser över stabsstrukturen för att anpassa denna till NATO-modellens struktur med indelning i nio olika stabsfunktioner. Det framgår också att det bedrivs ett utvecklingsarbete bland sådana verksamheter som har svarat att de har en förmåga idag.

I syfte att bistå nämnder och styrelser i uppbyggnaden av krisledningsorganisationerna har stadsledningskontoret genomfört informationsinsatser samt bistår med råd och stöd vid frågor. Under hösten 2025 genomförs riktade utbildningsinsatser i stabsmetodik i syfte att öka förvaltningars och bolags förmåga, kunskaper och färdigheter att aktivera och arbeta i stab vid samhällsstörningar. Utbildningen stärker samarbetet över förvaltning- och bolagsgränser i händelse av kris eller krig samt ger förvaltningar och bolag samma grund i stabsmetodik.

Riktlinje för kriskommunikation

Kommunfullmäktige antog 2022-01-27 § 13 Göteborgs Stads riktlinje för kriskommunikation. Riktlinjen beskriver hur nämnder och styrelser ska kommunicera vid kris och vid höjd beredskap. I riktlinjen ansvarar nämnd och styrelse för att det finns en plan för alternativa kanaler. Alternativa kanaler syftar till att säkerställa att respektive verksamhet kan nå ut med information och kommunikation till sina målgrupper även under störda förhållanden när ordinarie kommunikationskanaler inte fungerar. Alternativa kanaler kan till exempel vara anslagstavlor, uppsökande informatörer eller skriftlig information att dela ut. Cirka 80 procent anger i uppföljningen att de har en plan för alternativa kanaler, medan 20 procent anger att de delvis har en plan och att arbete pågår för att fastställa denna.

Stadsledningskontoret håller samman och ansvarar för stadens nätverk för kriskommunikation. I nätverket deltar representanter från alla stadens förvaltningar och bolag, där bistår stadsledningskontoret med information, råd och stöd kring arbetet med alternativa kanaler. Under hösten 2025 har stadens kommunikationschefer och nätverken för press och kriskommunikation utbildats i otillbörlig informationspåverkan.

Stadsledningskontoret har även en kommunikatör i beredskap som bemannas utanför ordinarie arbetstid året runt. Kommunikatör i beredskap, KiB, verkar i nära samarbete med stadsledningskontorets TiB. Syftet är att fånga upp kommunikationsbehov som kan uppstå i samband med ett inkommande larm till Göteborgs Stads TiB och att fungera som ett kommunikationsstöd till förvaltning och eller bolag som berörs för att underlätta och snabba på uppstarten av stadens kommunikationsinsatser vid en samhällsstörning.

Riktlinje för höjd beredskap

Kommunfullmäktige antog 2021-10-28 § 14 Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap. Riktlinjen syftar till att skapa en gemensam inriktning och samsyn i Göteborgs Stad vid höjd beredskap och tydliggör ansvar och övergripande krav gällande beredskapsplanering i fredstid, vilket inkluderar arbete med krigsplacering.

Av riktlinjen framgår att varje nämnd och styrelse ska ha en uppdaterad beredskapsplan som ska aktiveras om regeringen beslutar om höjd beredskap. Beredskapsplanen ska tas fram som en del i beredskapsarbetet i fredstid. Den ska fördjupat beskriva den egna verksamhetens krigsorganisation, omfatta samtliga relevanta aspekter på den egna verksamheten och fungera som ett stöd när det gäller prioriteringar samt ge konkret vägledning till hur arbetet ska bedrivas under höjd beredskap.

Elva av de tillfrågade nämnderna och styrelserna är särskilt utpekade i riktlinjen för höjd beredskap som ansvariga för en eller flera resursfunktionsuppdrag. I uppföljningen har frågan ställts hur de omhändertagit dessa uppdrag. Samtliga anger att arbete påbörjats. Spridningen i svaren är stor, en del har enbart haft inledande möten medan de som kommit längst har styrning på plats och ansvariga personer i de egna organisationerna.

Av uppföljningen framgår att cirka 80 procent har en beredskapsplan och att dessa innehåller en bemanningsplan, prioritering samt minimikrav gällande samhällsviktig verksamhet och lagreglerad verksamhet. Dessa nämnder och styrelser svarar även att extern och intern kommunikation regleras i beredskapsplanen. Bland de 20 procent som saknar beredskapsplan bedriver merparten samhällsviktig verksamhet. En av de nämnder som saknar beredskapsplan är ansvarig för ett resursfunktionsuppdrag i stadens krigsorganisation.

I syfte att hjälpa nämnder och styrelser i arbetet med beredskapsplaner och resursfunktionsuppdrag har stadsledningskontoret genomfört informationsinsatser samt bistått med råd och stöd. Utbildningen i stabsmetodik som genomfördes under hösten 2025 kommer stärka stadens förmåga i händelse av höjd beredskap. Vad avser de resursfunktionsuppdrag som stadsledningskontoret har utpekat ansvar för har det i 2024-2025 genomförts tre övningar som en del i den fortsatta uppbyggnaden av stadens beredskapsförmåga.

Göteborgs Stads plan för arbetet med civil beredskap 2024-2027

Kommunfullmäktige antog 2024-02-29 § 79 Göteborgs Stads plan för arbetet med civil beredskap 2024-2027. Planen syftar till att fastställa övergripande mål och inriktning för arbetet med civil beredskap för angiven period samt till att bidra till ökad kunskap om civil beredskap och de uppgifter som ingår i arbetet. I planen framgår vilka nämnder och styrelser som har ansvar för de prioriterade åtgärderna. Av planen framgår att nämnders och styrelsernas beredskapsförmåga ska dimensioneras utifrån ansvarsområde och den samhällsviktiga verksamhet som nämnden eller styrelsen bedriver. Samtliga nämnder och styrelser anger att man analyserat planens inriktningar och mål.

De verksamheter som inte bedriver samhällsviktig verksamhet anger att primärt fokus är den egna kontinuitetshanteringsförmågan alternativt förmågan att stödja stadens resursfunktioner. Av de verksamheter som bedriver samhällsviktig verksamhet anger merparten att arbetet är pågående och att man i vissa fall har behövt göra en prioritetsordning utifrån vilka delar i planen som är mest akuta när man har planerat sitt arbete.

För de verksamheter som bedriver samhällsviktig verksamhet har mer fördjupande frågor kring fyra av planens sex inriktningarna ställts. Sammanställningarna från dessa fördjupande frågor redovisas nedan under respektive inriktning.

Risk- och sårbarhetsanalys

Den senast gjorda risk- och sårbarhetsanalysen från 2023 omfattade scenarierna skyfall och cyberattack. Utifrån dessa scenarier har de förvaltningar och bolag som bedriver samhällsviktig verksamhet identifierat sårbarheter och bedömt sin förmåga att upprätthålla sin verksamhet. Merparten av nämnder och styrelser uppger att resultaten från genomförda risk- och sårbarhetsanalyser är omhändertagna och implementerade. Främst har åtgärderna hanterats eller kommer bli hanterade inom ramen för verksamheternas arbete med kontinuitetshantering och klimatanpassningsplan. Resterande verksamheter anger att tidigare risk- och sårbarhetsanalyser kommer att revideras, att man hanterat de åtgärder som ansågs mest prioriterade i nuläget eller att ansvaret att åtgärda risken ligger bortanför det egna uppdraget.

Flertalet förvaltningar och bolag har kommunicerat resultatet både internt och externt. Extern kommunikation har främst bestått i att etablera kontakter för att kunna omhänderta identifierade åtgärder eller redovisa till Göteborgs Stads gemensamma risk- och sårbarhetsanalys. De verksamheter som angivit att de ej kommunicerat resultatet anger som orsak att det finns behov att revidera den verksamhetsspecifika risk- och sårbarhetsanalysen alternativt att verksamheten har genomgått organisatoriska förändringar och därför behöver anpassa budskapen till den nya strukturen.

Stadsledningskontoret samordnar arbetet med att ta fram stadens samlade risk- och sårbarhetsanalys i enlighet med gällande lagkrav. Som ett led i det arbetet sätter stadsledningskontoret ramarna för gemensam metodik, genomför utbildning samt sammanställer de verksamhetsspecifika analyser som genomförs och som sedan ligger till grund för stadens samlade analys. Genom stadens säkerhetschefsnätverk har stadsledningskontoret möjlighet att påminna berörda verksamheter om identifierade brister och sårbarheter samt behovet av att dessa åtgärdas.

Kontinuitetshantering

Av planen framgår att nämnder och styrelser som bedriver samhällsviktig verksamhet ska etablera ett systematiskt arbete med kontinuitetshantering. Det framgår vidare att nämnder och styrelser i risk- och sårbarhetsarbetet har identifierat samhällsviktiga åtaganden, dess acceptabla avbrottstid samt interna och externa kritiska beroenden. Detta underlag utgör en grund i kontinuitetsarbetet. Samtliga nämnder och styrelser har påbörjat ett systematiskt arbete med kontinuitetshantering alternativt har en plan på när arbetet ska inledas. Hos de cirka 80 procent som påbörjat arbetet är variationen stor i hur långt verksamheterna har kommit. I större verksamheter har ansvaret för kontinuitetshantering i större utsträckning fördelats och omhändertagits på en mer operativ nivå.

Samtliga nämnder och styrelser har utgått från det underlag som utgör grunden i kontinuitetsarbetet alternativt nyttjat sina egna risk- och sårbarhetsanalyser om man inte deltog i 2023 års analys. Utöver de ingångsvärdena har flertalet använt MSB:s metod och mallar för kontinuitetshantering. Under tiden som arbetet med kontinuitetshantering pågått har flera verksamheter uppdaterat ingångsvärdena med hjälp av dragna lärdomar från arbetet och genom att utvärdera förändringar som skett i omvärlden.

I syfte att bistå nämnder och styrelser i arbetet med kontinuitetshantering genomförde stadsledningskontoret under november 2024 utbildningar i metodik som riktade sig till samtliga förvaltningar och bolag. Under våren 2025 kompletterade stadsledningskontoret utbildningarna med ett råd för hur arbetet med kontinuitetshantering kan genomföras. Rådet är inte obligatoriskt att följa utan är vägledande och förklarande. Vidare bistår stadsledningskontoret även med samordning samt råd och stöd vid frågor.

Försörjningsberedskap

Försörjningsberedskap handlar om att upprätthålla tillgången på nödvändiga varor och tjänster. Av planen framgår att nämnder och styrelser ska kartlägga och prioritera verksamhetskritiska varor och tjänster som är nödvändiga för samhällsviktig verksamhet. Vidare framgår även att nämnder och styrelser som bedriver samhällsviktig verksamhet ska beakta särskilda krav på beredskap över hela hotskalan genom kravställen vid inköp av verksamhetskritiska varor och tjänster.

Majoriteten av de nämnder och styrelser som bedriver samhällsviktig verksamhet uppger att de har genomfört en kartläggning eller att arbetet pågår med att kartlägga och prioritera verksamhetskritiska varor och tjänster. Ett fåtal uppger att de till exempel har inlett dialoger med leverantörer kring ansvarsfördelning i händelse av kris eller krig. Flertalet av dem som svarar att de påbörjat arbetet uppger att de är i en uppstartsfas och att arbetet sker på olika sätt. Flera nämnder och styrelser kopplar ihop arbetet med försörjningsberedskap och arbetet med kontinuitetshantering.

Av de nämnder och styrelser som uppger att arbetet inte påbörjats nämns bland annat att de inväntar verksamheternas analyser från kontinuitetshantering. Ett fåtal nämnder uppger att inga beredskapskrav ställs vid inköp av varor och tjänster. De ser ett behov av både kunskap i frågan samt samordning över staden.

Av de nämnder och styrelser som bedriver samhällsviktig verksamhet uppger cirka 30 procent att de i nuläget ställer beredskapskrav vid inköp av verksamhetskritiska varor och tjänster. Av dessa uppger några att de har det för vissa delar av verksamheten. Några uppger att de framöver ska beakta beredskapskrav vid egna upphandlingar, även om många avtal tecknas centralt av inköps- och upphandlingsförvaltningen. Av de som har svarat att de inte ställer dessa krav är skälen bland annat att de först måste genomföra analyser för att ta reda på vilka avtal och områden där det finns behov av att ställa krav.

I planen anges prioriterade åtgärder avseende krismenyer, lagerhållningsförutsättningar samt tillagningskök. Dessa åtgärder riktas till de fyra nämnder som bedriver måltidsverksamhet. Av dessa har 25 procent tagit fram krismenyer, 50 procent har kartlagt lagerförutsättningar och ser ett behov av att öka lagerhållning för såväl livsmedel som andra relaterade varor och materiel, 75 procent uppger att de kartlagt vilka tillagningskök som ska kunna utöka måltidsverksamhet vid behov.

Under 2025 har stadsledningskontoret vid två tillfällen, i samarbete med inköps- och upphandlingsförvaltningen, genomfört workshop och dialog angående försörjningsberedskap. Temat har varit ett strukturerat arbete med försörjningsrisker och beredskap. Vid det första tillfället deltog stadens säkerhetschefer och vid det andra tillfället deltog även stadens inköps- och upphandlingsansvariga. Vidare bistår stadsledningskontoret även med samordning samt råd och stöd angående försörjningsberedskap.

Övning och utbildning

Av planen framgår att nämnder och styrelser ska planera för utbildning och övning samt utföra eller delta i minst fyra övningar under perioden 2024-2027. Vid minst två av dessa tillfällen ska kris- eller krigsledningsorganisation övas, där tjänstepersonsledning och förtroendevalda ingår.

Merparten uppger att de utbildat och övat sin krisledningsorganisation. Av de nämnder och styrelser som bedriver samhällsviktig verksamhet har cirka 80 procent övat sin krisledningsorganisation. Endast ett fåtal uppger dock att de förtroendevalda har utbildats eller deltagit i krisledningsövningar. Flertalet nämnder och styrelser uppger att de planerar för att genomföra utbildningar och övningar som involverar de förtroendevalda under de kommande två åren.

Vad avser krigsledningsövningar är det färre, cirka 30 procent, som uppger att de genomfört övningar. I uppföljningen framkommer olika anledningar till att krigsledningsorganisationen inte har övats. Bland annat att man hittills prioriterat krisledningsövningar vid fredstida händelser och att man inte kommit lika långt i planeringen av sin krigsledningsorganisation. Flera nämnder och styrelser uppger att deras krisledningsorganisation är den samma som deras krigsledningsorganisation. Ett par nämnder och styrelser uppger att man övat gråzon/krigsliknande scenarion fast i sin krisledningsorganisation. Flera förvaltningar och bolag uppger att de planerat för att genomföra övningar av sin krigsledningsorganisation inom de kommande två åren.

I utbildningen om stabsmetodik som stadsledningskontoret genomförde under hösten 2025 lyftes även frågan kring behovet av kontinuerlig övning och utbildning. Stadsledningskontoret erbjuder även utbildningsinsatser i hantering av Rakel och webbaserat informationssystem (WIS). Utbildningarna genomförs vid förfrågan från förvaltningar och bolag.

I september 2025 ansvarade stadsledningskontoret för en övning inom nätverket totalförsvaret i Göteborg (TFIG). I övningen deltog representanter från bland annat Försvarsmakten, Länsstyrelsen, Trafikverket, Polismyndigheten, Räddningstjänsten och Göteborgs Hamn AB. Syftet med övningen var att öva aktörernas samarbete i att säkra hur flödet till och från Göteborgs hamn kan upprätthållas under ett väpnat angrepp.

Utöver de utbildningsinsatser som riktar sig till förvaltningar och bolag ansvarar även stadsledningskontoret för kommunstyrelsens övningar. I september 2025 genomfördes övning Hildegard med fokus på hur stadsledningskontorets stab arbetar och möjliggör för kommunstyrelsens beslutsfattande under höjd beredskap.

Utgångspunkter för totalförsvaret 2025-2030

Utgångspunkter för totalförsvaret 2025-2030 är framtaget gemensamt av Försvarsmakten och MSB på uppdrag av regeringen och publicerades i september 2025. Syftet är att ge en gemensam grundsyn för all planering och utveckling av det svenska totalförsvaret under perioden 2025-2030. En god beredskap bedöms kunna fungera som en tröskel som kan ha avskräckande effekt på en eventuell angripare och kan verka över hela hotskalan från fred till krig.

Utgångspunkterna ska skapa samordning mellan det militära och civila försvaret.

Totalförsvaret definieras som hela samhällets samlade förmåga att möta hot mot Sveriges säkerhet, ytterst väpnat angrepp. Planeringen ska omfatta alla skeden, fred, kris och krig, och utgå från en helhetssyn där civila och militära funktioner är ömsesidigt beroende. Till skillnad från tidigare planeringsperioder tar dokumentet höjd för Sveriges medlemskap i Nato, vilket innebär att totalförsvaret även ska kunna bidra till det kollektiva försvaret av alliansen. Erfarenheterna från kriget i Ukraina har påverkat dokumentets fokus på uthållighet, skydd av befolkningen, försörjningsberedskap och resiliens mot hybrida hot.

Utgångspunkterna innehåller gemensamma principer för planering, inriktning och samverkan inom totalförsvaret. En central del är de sju typsituationerna, tänkbara scenarier som totalförsvaret ska kunna hantera. Dessa omfattar bland annat hybrida angrepp (cyberattacker, informationspåverkan, sabotage), fjärrangrepp mot infrastruktur, värdlandsstöd till allierade styrkor samt militära angrepp mot olika delar av Sverige. Dessa scenarier ligger till grund för planering, övning och resursfördelning. Samordningen mellan civila och militära aktörer är en genomgående prioritet.

I dokumentet betonas att alla aktörer ska enskilt och i samverkan kunna upprätthålla viktiga samhällsfunktioner under mycket ansträngda förhållanden i minst två veckor med främst egna resurser, till exempel under den inledande fasen av ett krig. Det innebär att kunna fortsätta sin verksamhet på en tillräcklig nivå trots svåra förhållanden med bristfällig information och kraftigt ansträngda försörjningskedjor.

Landets kommuner framhålls som en grundläggande del av totalförsvaret. De ansvarar för många samhällsviktiga funktioner som måste fungera även under kris och krig. Dessa är exempelvis vattenförsörjning, räddningstjänst, social omsorg, skola och lokal infrastruktur. Kommunernas roll beskrivs som både lokal och avgörande. De utgör den praktiska basen för befolkningens skydd och samhällets uthållighet. Därför är en förstärkt kommunal beredskap en förutsättning för att totalförsvaret som helhet ska fungera.

I samband med att utgångspunkterna som presenterades av Försvarmakten och MSB uppmanade stadsledningskontoret samtliga förvaltningar och bolag att ta del av dokumentet samt analysera innehållet utifrån sin verksamhet och utifrån det genomföra planering och vidta åtgärder. På säkerhetsdagen i december 2025 genomförde stadsledningskontoret ett särskilt informations- och dialogtillfälle angående utgångspunkterna.

Förändring i lagstiftning

Stadens nuvarande styrning omhändertar stadens uppgifter enligt LEH. I mars 2023 beslutade regeringen att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att göra övervägande om kommuners och regioners grundläggande ansvar och huvudsakliga uppgifter inför och under fredstida kriser och höjd beredskap. Kärnan i utredningens uppdrag har varit att analysera vilket grundläggande ansvar och vilka huvudsakliga uppgifter som kommuner och regioner bör ha i fråga om förberedelser för och verksamhet under fredstida kriser och höjd beredskap. Utredningen föreslår att en ny, mera utförlig och ändamålsenlig lag ersätter LEH. Den nya lagen ska heta *lagen om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap* förkortat LKRB och föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Kommunstyrelsen beslutade 2025-02-05 § 104 att översända yttrande över betänkande om kommuners och regioners beredskap (SOU 2024:65) till Försvarsdepartementet.

Inför att den nya lagen eventuellt träder i kraft kommer stadsledningskontoret se över påverkan på stadens styrande dokument och vid behov återkomma till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige med förslag på revidering.

Stadsledningskontorets bedömning

Omvärldsläget har en stor och alltmer påtaglig påverkan på stadens beredskapsarbete. Ambitionshöjningar och förmågehöjningar inom flera av stadens verksamheter sker och behöver fortsätta utvecklas. På ett övergripande plan bedöms nämnder och styrelser ha förståelse för den förflyttning som behöver ske vad gäller stadens arbete med civil beredskap. Det är också tydligt att stadens samlade förmåga att hantera händelser och upprätthålla verksamhet under såväl omfattade samhällsstörningar som vid ett väpnat angrepp mot Sverige ytterligare behöver stärkas.

Vad gäller Göteborgs Stads riktlinje för krishantering är stadsledningskontorets bedömning att nämnder och styrelser i stor utsträckning lever upp till de krav som ställs på dem. Erfarenhetsåterföring från hantering av flertalet samhällsstörningar, både stora och små, verifierar det resultat som uppföljningen visar. Stadsledningskontoret kommer under 2026 att se över formerna för ett utökat och närmare samarbete mellan stadens olika ISK- och TiB-funktioner. Under 2026 har stadsledningskontoret även för avsikt att genom kontorets beredskapsfunktion utveckla hur staden utvärderar samhällsstörningar och hur eventuella brister hanteras.

Vad avser riktlinjen om kriskommunikation ser stadsledningskontoret det som problematiskt att 20 procent anger att de endast delvis har en plan för alternativa kanaler även om arbete pågår för att fastställa dessa. Stadsledningskontoret avser fortsätta följa frågan om alternativa kanaler i nära dialog med förvaltningar och bolag genom stadens nätverk för kriskommunikation. Med särskilt fokus på de nämnder och styrelser som anger att de endast delvis har en plan.

Vad gäller riktlinjen för höjd beredskap bedömer stadsledningskontoret det som särskilt problematiskt att cirka 20 procent av stadens nämnder och styrelser anger att de inte har en beredskapsplan eller har gjort en analys kring hur krigsfara eller krig skulle påverka deras arbete. Under kvartal ett 2026 kommer stadsledningskontoret genomföra en riktad uppföljning av samtliga nämnders och styrelsernas beredskapsplaner samt krisledningsplaner. Syftet är att säkerställa att planerna dels uppfyller ställda krav, dels bedöms kunna fungera som ett faktiskt stöd, såväl vid en samhällsstörning som i händelse av krig. Beroende på resultat kommer stadsledningskontoret värdera lämpliga insatser.

Stadsledningskontoret bedömer att nämnder och styrelser tagit del av Göteborgs Stads plan för arbetet med civil beredskap och analyserat dess innehåll utifrån den egna verksamheten. Samtliga nämnder och styrelser som bedriver samhällsviktig verksamhet har för avsikt att etablera ett systematiskt arbete med kontinuitetshantering. Kontoret ser positivt på att flertalet större nämnder och styrelser delat ut ansvar för kontinuitetshantering inom organisationen på en mer verksamhetsnära nivå. Då detta arbete har ett verksamhetsnära fokus med utgångspunkt i den egna verksamheten och dess beroenden. Vidare bedöms det även som positivt att MSB:s mallar och metoder alternativt stadsledningskontorets råd för kontinuitetshantering nyttjas som stöd i arbetet samt att flertalet nämnder och styrelser uppvisar flexibilitet i sitt arbete då man aktivt tar hänsyn till förändrade förutsättningar och omvärldsläge.

Utifrån planen arbetar flertalet nämnder och styrelser med att kartlägga och prioritera verksamhetskritiska varor och tjänster som en del i arbetet med försörjningsberedskap. Stadsledningskontoret bedömer att detta är ett område där arbetet behöver intensifieras och där det finns behov av vissa staden gemensamma åtgärder och förmågor. Exempelvis utveckling av gemensam lagerhållning av livsmedel och andra kritiska produkter. Området är omfattande och mycket komplext samt kräver samspel mellan många aktörer. Arbetet involverar på olika sätt ett stort antal aktörer så som statliga myndigheter, kommuner, regioner och framför allt näringslivet i form av leverantörer som äger och driver de flesta kritiska funktioner och försörjningskedjor inom området. Det pågår dessutom ett omfattande nationellt arbete med att utveckla och utreda samordning och ansvarsfördelning inom området, vilket staden behöver förhålla sig till. Kontoret avser att tillsammans med berörda parter på området identifiera vilken utveckling som behövs för att nå en fungerande försörjningsberedskap.

Stadsledningskontorets bedömning i relation till planen är att det finns ett väl fungerande arbete i nämnder och styrelser gällande att öva krisledning för framtida samhällsstörningar och kriser, framför allt i de nämnder och styrelser som bedriver samhällsviktig verksamhet. Dock uppger få nämnder och styrelser att de involverat de förtroendevalda i övningar. Enligt planen ska minst två övningar under perioden 2024-2027 genomföras där tjänstepersonsledningen och de förtroendevalda ingår. Det framgår av svaren i uppföljningen att flertalet nämnder och styrelser planerar att i större omfattning involvera de förtroendevalda i kommande övningar under perioden. Jämfört med krisledningsövningar är det färre som uppger att de genomfört krigsledningsövningar.

I nuläget är det rimligt att färre har övat krig än kris men utifrån rådande omvärldsläge bedöms övning av krigsledning vara en viktig del i den fortsatta utvecklingen av stadens krigsorganisation. Flera nämnder och styrelser uppger att deras krisledningsorganisation är densamma som deras krigsledningsorganisation och att det delvis är därför deras krigsledning inte formellt övat. Stadsledningskontorets bedömning är att organiseringen till stora delar kan vara liknande men att krigsorganisationens uthållighet och robusthet måste vara större och anpassas utifrån förändrad lagstiftning vid höjd beredskap. Regelbunden utbildning och övning bedöms vara en mycket viktig del i förberedelserna för att identifiera brister samt att omvandla teoretiska planer till faktisk förmåga. I syfte att få övergripande bild av hur övningsfrekvensen i staden ser ut kommer stadsledningskontoret under 2026 upprätta en förteckning över planerade och genomförda övningar för samtliga nämnder och styrelser. Förteckningen kommer kontinuerligt att följas upp och återkopplas exempelvis i samband med de säkerhetsdagar som genomförs en gång per kvartal.

Vad avser stadens beredskapsförmåga i relation till de definierade utgångspunkterna för totalförsvaret 2025-2030, ligger det arbete som pågår i linje med den utveckling som pekas ut. Stadsledningskontoret bedömer dock att fler åtgärder, investeringar och resurser inom flertalet områden behövs. Exempelvis inriktningen att alla aktörer, enskilt och i samverkan, ska kunna upprätthålla viktiga samhällsfunktioner under mycket ansträngda förhållanden i minst två veckor med främst egna resurser. Vidare är stadsledningskontoret bedömning att samtliga berörda nämnder och styrelser behöver analysera och bryta ner utgångspunkterna för att värdera om ytterligare åtgärder behöver vidtas.

Stadsledningskontoret kommer fortsätta föra dialog kring utgångspunkterna inom ramen för de nätverk och arbetsgrupper som finns i staden.

Sammantaget bedömer stadsledningskontoret att flertalet nämnder och styrelser ytterligare behöver stärka sin förmåga att hantera händelser och upprätthålla sin verksamhet under såväl omfattade samhällsstörningar som vid ett väpnat angrepp mot Sverige. Kontoret kommer sätta ytterligare fokus på framdrift i beredskapsarbetet genom de nätverk och arbetsgrupper som kontoret ansvarar för samt genom intensifierad dialog med de förvaltningar och bolag där beredskapsarbetet behöver påskyndas.

Christina Eide

Eva Hessman

Direktör Utveckling och hållbarhet

Stadsdirektör